

Cementas Väggalmanacka 1999

Cement är huvudbeståndsdelen i betong, ett byggmaterial som är en förutsättning för det moderna byggandet.

Betong tål höga temperaturer och stark kyla, stor tryckbelastning, hårt slitage, motstår vatten, skyddar mot buller och strålning och är inte brännbar.

Men betong kan också ge formglädje och ögonfröjd. Det är bara vår fantasi som sätter gränser för betongens användningsområden.

För elfte året i följd har vi på Cementa givit ut en väggalmanacka med fotografier som visar vackra och spännande exempel på hur betong kan användas.

Faxa namn och adress till oss så skickar vi 1999 års almanacka kostnadsfritt till dig.

CEMENTA

ett Scancem-företag

Cementa AB, Box 144, 182 12 Danderyd
Telefon 08-625 68 00, Fax 08 625 68 98

Har det hänt något sen sist?

I Husbyggaren nr 7-8, november 1996, publicerade jag en artikel med titeln **Informationsteknologi för byggbranschen: Visioner och nuläge?**. Jag försökte där beskriva några, enligt mitt förmenande, centrala utvecklingsområden då vi nu skiftar paradig och utvecklar kommunikationskonsten (från skrivkonst via tryckkonst).

Bland annat behandlades kunskapsnoder för att stödja personlig kommunikation och informationsåtkomst, kompetenssamverkan och uppkomst av nya kunskapsdomäner, logiska och fysiska datornätverksstrukturer och hantering av förändringsprocesser föranledda av IT-introduktion. Vidare refererade jag då till frågor jag tog upp i en artikel 1994 och som fortfarande är aktuella – internutbildning på företag via intranet, stöd för bättre kundkontakter, elektroniska mötesrum, företagsspecifika kunskapsbaser, flexibel sammansättning av projektorganisationer, effektivare dokumentation av företagets slutprodukter samt effektivare utnyttjande av tillgänglig kompetens.

Nå, har det hänt något sen sist? Det är ju ungefär samma områden som är på tapeten. Ja, utvecklingen har absolut gått framåt och både företag och universitet har mognat, samtidigt som de problem som vi måste tackla blir allt komplexare och mer svårformulerade.

Metoder för kunskapshantering inom företagen samlas för närvarande under benämningen "knowledge management". Hur ska erfarenheter lagras och göras tillgängliga digitalt? Hur kan vi optimalt sätta ihop kompetenser i projekt? Hur ska kunskapen märkas, filtreras, struktureras och göras tillgänglig i nya projekt?

Vi blir tvungna att titta närmre på metamärkning av information så att vi kan söka effektivt på högre abstraktionsnivåer (ge mig referenser till alla digitala dokument i projekt AA som NN eller annan projektledare var ansvariga för efter 1992, ge mig exempel på brokonstruktioner globalt som fått positiv eller negativ feedback rörande estetik, etcetera.)

Den digitala staden håller på att bli ett begrepp. En stad med brukarvänliga tjänster för informationsåtkomst, beställning av olika tjänster och medbestämmande i exempelvis kommunala beslutsprocesser. De intelligenta husen, som vi talade mycket om för 10 år sedan, med IT-stödda tjänster för hyresgäster, fastighetsskötsel, drift och underhåll och administration kommer att ingå integrerat i den digitala staden. Det har till och med startats upp en särskild utbildning i

Landskrona av Metropolitan Area Network Managers (Tekniker för stadsdatanät). (Se även <http://www.techfuturum.landskrona.se>, <http://www.landskrona.se/digitalstaden>). EUs femte ramprogram heter IST, Information Society Technologies Programme, där flera tidigare program för informationshantering, kommunikation och media samlats med temaprogram för exempelvis "Systems & Services for the Citizen" och "New Methods of Working & Electronic Commerce". (Se <http://www.cordis.lu/ist>)

Det börjar bli meningsfullt att fundera på att börja designa, bygga och använda den "Virtuella Byggnaden" ungefär som sker vid bildesign. Byggare med IT-kompetens (och tvärtom!) behövs nu för att omsätta den komplexa, i högsta grad projektunika, byggprocessen till digitala modeller av dessa processer med länkar till de digitala produktmodellerna. Dessa modeller i kombination med effektiv knowledge management och avancerade multimediala gränssnitt för samarbete och kommunikation utgör ett första steg i utveckling av en effektiv integrerad och flexibel byggprocess med internationell konkurrenskraft.

Hur ska vi komma vidare? Ja, vi har halkat efter redan en hel del beroende på okloka beslut om att inte i tid satsa på IT-relaterad forskning och undervisning trots uttalade behov via universiteten för mer än 10 år sedan. Till råga på allt elände ser vi även att långsiktig kreativ (grund)forskning får ge vika för industribeställd produktutveckling (vilket är en naturlig följd av reminiscenser från samhällssystem optimerade under industrialism med sina efterhand välformaliserade processer).

Detta synsätt duger inte längre. Nu behövs det "riskpengar" både inom forskning och företagande tillsammans med långsiktig kompetensuppbyggnad (genom lärande) kanaliserad bland annat via ett brett IT-byggnadsområde. Samverkan med industrin är nödvändig för bland annat så bra problemformulering som möjligt och verklighetsnära input i designen av morgondagens IT-byggsystem.

Per Christiansson

professor i IT i Byggeriet vid Aalborg Universitet, Danmark

pc@civil.auc.dk, <http://it.civil.auc.dk>